PAGALBA GYVAJAI BAŽNYČIAI - ŠEIMAI PAKUTUVĖNUOSE

Juozas DAPŠAUSKAS

Plungės rajone, Pakutuvėnuose esanti susitaikymo sodyba kuria taikos ir bičiulystės atmosferą jaunimui bei šeimoms. Ją puoselėja Kretingos pranciškonai, šią vietą panaudodami šiuolaikiškos sielovados reikmėms.

Liepos 17-26 d. jau trečią kartą Pakutuvėnuose vyko šeimų stovykla, subūrusi šeimas krikščioniškam susivokimui. Iš pradžių papasakosiu apie ištakas, paskui - apie šią stovyklą, pavadintą "Santuoka Kristaus sandoros šviesoje".

Stovyklų organizatoriai: kun. Gediminas Numgaudis, OFM, ir Rūta Domarkaitė

Pakutuvėnų praeitis

Pakutuvėnai prieš karą buvo didelis kaimas. 1923 metais buvo 47 sodybos ir gyveno 276 gyventojai. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, Plungės klebonas kun. Povilas Pukys 1941 m. iškilmingai davė įžadus: jei Dievas apsaugos Plungę, nesudegs bažnyčia ir miestas, jis padės parapijos komitetui pastatyti bažnyčią Pakutuvėnų kaime. Plungė buvo ypač apsaugota. Todėl pažadą teko tesėti ir kun. P.Pukio lėšomis buvo pastatyta ir įrengta bažnyčia Pakutuvėnuose. 1943 metais ją iškilmingai pašventino Telšių vyskupas Vincentas Borisevičius.

Naujajai parapijai priskirti kai kurie Kartenos, Kulių, Plungės ir Šateikių parapijoms priklausę kaimai. Pirmuoju besikuriančios parapijos kunigu buvo paskirtas Vladas Šlevas, dabar gyvenantis Skaudvilėje. Tada jam buvo apie 40 metų. Visi parapijiečiai stebėjosi jo užmojais ir darbais. Padedamas žmonių, išžvyravo takelius, sodino dekoratyvinius medžius ir krūmus. Kai kam jis atrodęs keistuolis. Subūrė apylinkės jaunimą ir viename klojime pradėjo rengti spektaklius, po kurių vykdavo šokiai. Tai buvo naujiena nuošaliame kaime, o jaunimui didelė šventė.

Kunigas Vladas Šlevas ir kitur kunigaudamas paliko gerus prisiminimus, mėgo keliauti, daug skaitė, švietėsi, pats rašė ir savilaidos būdu padaugintus egzempliorius platindavo. Po kun. V.Šlevo Pakutuvėnuose sielovadininkas buvo Juozas Olšauskas. Šį ištrėmus į Sibirą, buvo paskirtas J.Daunoras. Pakutuvėnai, matyt, dramatiškiausiai patyrė gyventojų ištrėmimą, šiandien jame tėra tik kelios sodybos. Taip šio prasmingą pavadinimą -"pakūta" - "atgaila", - turinčio kaimo istorija būtų ir išsitrynusi iš atminties, bažnyčia sugriuvusi, jeigu...

Naujas atradimas

Pakutuvėnų grožį netikėtai atrado pranciškonai. Kilo mintis šioje nuošalioje vietoje įsteigti pranciškonų padalinį. Nuo Kretingos važiuojant link Plungės, netoli Aleksandravo stūksojo laukuose apaugusi medžiais viena, mažai kam reikalinga bažnyčia. Pakutuvėnai yra Minijos draustinio teritorijoje, netoli bažnyčios teka Minijos upė. Šiame gražios gamtos kampelyje 1991 metais pranciškonai pastatė molinuką.

Po truputį pranciškonui Gediminui Numgaudžiui (dabar ir Kretingos parapijos klebonui) formavosi vizija, regėjimas, kaip šį nuošalų ir patrauklų gamtos kampelį panaudoti sielovadai. Jo idėjos įgavo konkretesnį pavidalą, kai pranciškoniškojo jaunimo tarnyba 1995 metų pavasarį pradėjo kurtis ir Pakutuvėnuose. Tą vasarą pagal Gedimino projektą buvo padarytas altorius, birželio 11 dieną vyko šv.Antano atlaidai, po jų kiekvieną sekmadienį Pakutuvėnų bažnyčioje pradėtos aukoti šv.Mišios.

Šiame egzotiškame ir dėkingame gamtos kampelyje pradėtos organizuoti skautų stovyklos, kiti pranciškoniškojo jaunimo renginiai, dar išlikusių kaime kelių sodybų evangelizacija. 1995 metų rudenį Kretingos akcinė bendrovė "Vaismedžių medelynas" padovanojo įvairių rūšių vaismedžių. Užveistas sodas. Vokiečiai padovanojo įkurtuvėms įrangos, liturginių drabužių ir indų. Brolis Gediminas turi dar platesnių užmojų, bet lėšų stygius pristabdo šių idėjų tapimą kūnu. Jis sako, kad tenka ir nusivilti, bet tarnybos Dievui ir žmogui pasiuntinybė skatina judėti pirmyn. Suprantama, nusivilti tenka ir todėl, kad ir patiems pritrūksta išmintingų įžvalgų, konkrečiai bandant tai įkūnyti.

Atsiskyrėliai

Pakutuvėnuose įsikūrė ir pastovūs gyventojai, kurie gyvena krikščioniška dvasia. Tai jauni žmonės, pabėgę iš miestų, turintys skaudžių patirčių, bet kurių likimas pasikeitė prie jų gyvenimo prisilietus Dievui. Ir jie, vieni ilgiau, kiti trumpiau, apsigyvena prie Pakutuvėnų bažnyčios, Dievo ir gamtos artumoje, bando kitų padedami išsiversti ir gyventi maldingą ir bendruomenišką gyvenimą.

Ilgiausiai Pakutuvėnuose gyvena Audrius iš Radviliškio ir Darius iš Kauno. Darius 12 metų vartojo narkotikus, jam buvo iškelta baudžiamoji byla. Pranciškonas Gediminas jį surado gatvėje ir atsivežė į Pakutuvėnus, kur Dievo vadovaujami vykdė išlaisvinimo iš narkomanijos sunkų procesą. Radviliškietis Audrius šioje vietoje surado tinkamą terpę savo dvasiniam augimui, o buvo metas, kai jo likimas buvo įgavęs tamsos ir nevilties skraistę.

Kurį laiką čia gyveno Ričardas ir Kostas iš Klaipėdos, Laura iš Druskininkų. Pakutuvėnuose šių metų gegužės mėnesį vyko bendruomenės narių - Rimos iš Utenos ir Rimo iš Kretingos - sutuoktuvės. Pakutuvėnai - savęs ieškojimo ir susivokimo vieta: vieni ateina, kiti išeina, supratę, kaš jie, dėl ko gyvena.

Čiabuviai atsiskyrėliai tvarko bažnyčią, aplinką, kuria ūkelį. Bendruomenės gyventojai laikosi tam tikrų taisyklių, gyvena maldingą ir bendruomenišką gyvenimą, kad sutvarkytų savo santykius su aplinka ir Dievu.

Čia atvažiuoja nusivylusių žmonių, kad pabūtų kurį laiką, atrastų sielos ramybę, džiaugsmą gamtoje. Tris dienas gali pabūti visi, o norintys pasilikti ilgesniam laikui turi kreiptis į kunigą Gediminą. Trejus metus Pakutuvėnuose būnanti Jolanta sako, kad jų pagrindinis uždavinys yra paruošti aplinką ir visa kita vasaromis vykstančioms Šeimų stovykloms.

Vaikai Dėkojimo šventime dalyvaudavo aktyviai

Šv.Mišios - visų džiaugsmas

Šeimų stovyklos

Pirmoji Šeimų stovykla Pakutuvėnuose vyko 1996 metais liepos 22-28 dienomis. Ją organizavo Kretingos pranciškoniškojo jaunimo tarnyba. Paklausta, kaip kilo mintis organizuoti pirmąją stovyklą, šios tarnybos vadovė Rūta Domarkaitė sakė:

- Teko daug bendrauti su jaunimu, kuris yra labai traumuotas ir turi gilias dvasines žaizdas. Bandydavome šias problemas spręsti: pranciškonai organizuodavo stovyklas jaunimui, evangelizacijas. Mes pastebėjome, kad visos psichologinės problemos prasideda dažniausiai šeimose. Dabar auga didelė karta, kuri nepatiria darnios šeimos bei gyvo tikėjimo liudijimo jose. Dėl to šeimų gyvenimas yra traumuotas ir suirzęs. Todėl suvokėm, kad reikia pradėti ne nuo jaunimo, o nuo pačios šeimos. Kitas postūmis buvo asmeninė patirtis: daug mano jaunų draugų sukūrė šeimas ir prasidėjo didžiulės dramos, nesutarimai, konfliktai. Tad kilo būtinybė padėti jiems ieškoti sprendimo būdų, alternatyvų, dalijimosi šeimų patirtimi ir bandyti surasti tikrovę kitokią, nei ji buvo tada.

Tokių minčių vedami, kunigas pranciškonas Gediminas Numgaudis ir pranciškoniškosios tarnybos vadovė Rūta Domarkaitė organizavo pirmąją stovyklą šeimoms, pavadintą "Šeima - sandoros ir susitaikymo ženklas". Brolis Gediminas turėjo patirties organizuojant evangelizacijos stovyklas, tad ši buvo tarsi anųjų tąsa. Juk daug kas prisimena evangelizacijos stovyklą Giruliuose 1992 metais ir permainas, vykusias žmonių širdyse ano susibūrimo metu. Tad jautėsi būtinybė tęsti evangelizacijos darbą, sujungiant su šeimos problemų sprendimu ir teisingų vertybių kūrimu.

Į pakvietimą kartu stovyklauti ir ieškoti tikro šeimos santykių supratimo Šventojo Rašto ir Bažnyčios mokymo šviesoje atsiliepė 59 šeimos (168 žmonės). Mokymą atsivertimo ir gyvenimo tikėjimu tematika vedė brolis Gediminas bei Švento Jono bendruomenės brolis t.Etienne. Tokio didžiulio susidomėjimo nesitikėjo organizatoriai. Matydami tikrą dvasios atgaivos, bendravimo ir žinių poreikį, 1997 metų vasarą šeimas sukvietė į antrąją stovyklą. Stovykla veikė dešimt dienų ir joje dalyvavo jau 280 žmonių (su vaikais). Tiek pirmąją, tiek antrąją stovyklas rėmė Kultūros ministerija. Antrosios stovyklos pavadinimas - "Šeima - tikėjimo ir evangelizacijos bendruomenė". Šios stovyklos apimtis visapusiškai išsiplėtė, konferencijas vedė kunigai Gediminas Numgaudis ir Astijus Kungys, Vidas Karvelis, taip pat Arūnas Peškaitis. Šeimynine patirtimi dalijosi Otonas ir Raimonda Balčiūnai bei pastoriai Donatas ir Nijolė Ivanauskai.

Siekdami kuo intensyviau tarnauti šeimų stiprinime, o ir sutuoktiniams tai labai svarbi tema - Kretingos pranciškoniškojo jaunimo tarnyba organizavo žiemą naujametinį šeimų suvažiavimą, kuris truko 5 dienas - tema "Šventoji Dvasia - šeimos globėja" - Palangos "Vanagupės" poilsio bazėje. Šventėje dalyvavo 50 šeimų, iš viso 211 dalyvių. Konferenciją vedė Donald ir Patricia Turbitt iš JAV bei pranciškonai ir kiti kunigai. Malonu girdėti teigiamus atsiliepimus, kad šios stovyklos labai pasitarnauja Dievui ir yra labai svarbios šeimos santykių tobulinimui. Šis straipsnis buvo rašomas dar tebestovyklaujant Pakutuvėnuose, tad apie paskutiniąją, gausiausią lankytojų stovyklą - išsamiau.

(nukelta į 16 p.)

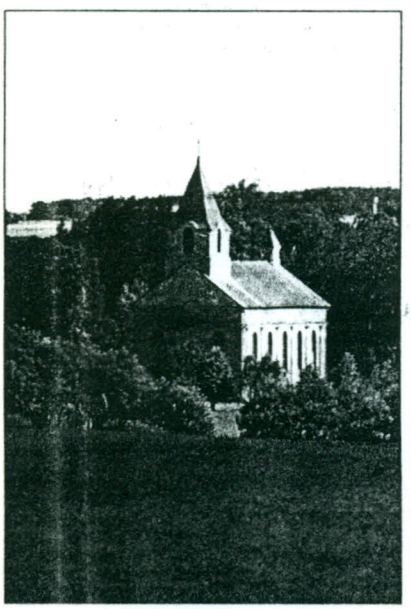

Pakutuvėnų Šv.Antano Paduviečio bažnyčia

PAGALBA GYVAJAI BAŽNYČIAI - ŠEIMAI PAKUTUVĖNUOSE

(atkelta iš 6 p.)

Šeimų stovykla - 1998

Šių metų Šeimų stovykla, pavadinta "Santuoka Kristaus sandoros šviesoje", vyko liepos 17-26 dienomis ir sukvietė didžiulį būrį šeimų, kurios nori gyventi palaimingą gyvenimą su Dievu.

Į šią paskutiniąją stovyklą susibūrė 450-500 žmonių. Vieni pabūdavo trumpiau, kiti - visas 10 dienų.

Pakutuvėnuose ir šioje stovykloje persipynusios ankstesnės dvasios judėjimo gijos naujai: čia yra Viliaus Orvido sodybos dvasingumo, Taizė dvasios, ateitininkų žiemos akademijų elementų, charizmatinio sąjūdžio krypties ir kitų senų ir naujų judėjimų dvasingumo apraiškų.

Šeimos gyvena palapinėse minimaliausių patogumų sąlygomis. Ryte iš miego kelia žmones giesmininkų grupė, einanti per stovyklavietę, po to - rytinė malda, į kurią kviečia būgnai (praėjusiose ragindavo maldai varpai, bet varpas įskilo ir...). Kiekvieną dieną švenčiama Eucharistija (liet. dėkojimas, švenčiamas dėkojimas). Dažnai žmonėms šv.Mišios (pasiuntimas) yra sunkiai atlaikoma nuobodybė: kunigas laiko, tikintieji taip pat turi atlaikyti, išklausyti, bet čia kiekvieną dieną šis Dėkojimo šventimas išgyvenamas kaip tikras su Dievu Jėzumi Kristumi susitikimo šventimas, džiugesys bei visų tikinčiųjų pasiuntimas į pasaulį nešti sutaikymo žinias.

Kol tėvai klausydavosi mokymų, su vaikais užsiimdavo broliukai pranciškonai

Kiekviena diena pripildyta Jėzaus Kristaus mokymo gerąja naujiena - Dievo geroji naujiena iš Šventojo Rašto ir Bažnyčios požiūrio - apie sandorą ir šeimą. Konferencijas vedė brolis kun. Gediminas Numgaudis, kuris buvo visos stovyklos dvasinis vedlys, vienuolė Marie Pice iš Prancūzijos, kunigas Renaldas Reivytis, brolis pranciškonas Nerijus Čepulis, teologiją studijuojantis Jeruzalėje, ir sutuoktiniai iš JAV Pat ir Carmiene Ferrangano. Mokymai buvo rašomi į garso kasetes, ir išvykstantys galėjo jų įsigyti, kad grįžę į namus, dar vis prisimintų tas geras žinias ir dvasią.

Po mokytojų bylojimo visi rinkdavosi į stovyklos iš pradžių sudarytas grupeles tolimesniam darbui, savo skaudulių išsakymui. Šios grupelės buvo atsakingos skirtingomis dienomis už atskirus tarnavimus: liturgijos, bažnyčios priežiūros, adoracijos ir panašiai. Grupelėse šeimos galėjo artimiau susibičiuliauti. "O šeimų geografija labai plati, - sakė stovyklos organizatorė Rūta Domarkaitė. - Lyderis - Kaunas, daug yra iš Klaipėdos, Kretingos, Šiaulių, Vilniaus, Marijampolės".

Stovyklaujančios šeimos jaunos, auginančios mažus vaikus. Nueiti į parapijos vykstančias pamaldas šeimoms, auginančioms mažus vaikus, nepatogu, nes mažyliai šūkauja, laksto, drumsčia rimties ir susikaupimo aplinką. Juk bažnyčios šiandien yra dažnai tarsi susvetimėjimo, užsisklendimo savyje vietos, o ne bendruomenės atvirumo, šeimyniškumo mokykla. Per pamaldas bažnyčioje vaikai vaikštinėjo, ropojo bei šūkavo, bet dėl to tėvai nesijautė kalti. Kad taip būtų sugrįžus į savo parapijas... Kad būtų natūralus supratimas...

Stovyklose vyksta sutuoktuvės, krikštynos, kūrybos vakarai, vaidinimai, koncertėliai, prie laužo dainuojama, šokama.

Vietinių "pustelninkų" su patarnaujančiu jaunimu, atvykusiu iš Kretingos ir kitų miestų, buvo apie 30. Jie - stovyklos aptarnaujantis personalas, sudarantis galimybes šeimoms dvasiškai tobulėti ir pažinti vieniems kitus. Jie tikrai pasiaukojamai dirbo.

Jaunoms šeimoms, atvykusioms iš miesto, pabuvoti tokioje aplinkoje naudinga: graži gamta, Minijos upė, tyras oras. Jie mato kitokių maldos formų ir dvasingumo išraiškų. Sutuoktiniai suartėja dvasiškai, gauna vertingų žinių. Visi dalyviai tikrai dėkingi stovyklos organizatoriams už rūpestį ir kūrybą bei lietuvių katalikams, kurie rėmė šią stovyklą.

Šeimų stovyklos - tai naujoji sielovada, kuri turi bažnyčios veiklos perspektyvą ir apskritai svarbios šiuolaikinei visuomenei. Tai ne deklaracijos ir postringavimai apie tikrai liūdną šeimų padėtį Lietuvoje, bet konkretus, vaisingas ir labai reikalingas darbas.

Milijonai išleidžiami Lietuvoje bažnyčių statybai, o kiek gyvosios bažnyčios - šeimos, žmogaus statymui, formavimui, žinių suteikimui, spaudos leidybai? Taip norėtųsi, kad visi suprastų, kur verta investuoti, kur - ne.

Pakutuvėnai,
Plungės rajonas

Jolantos KLIETKUTĖS
nuotraukos